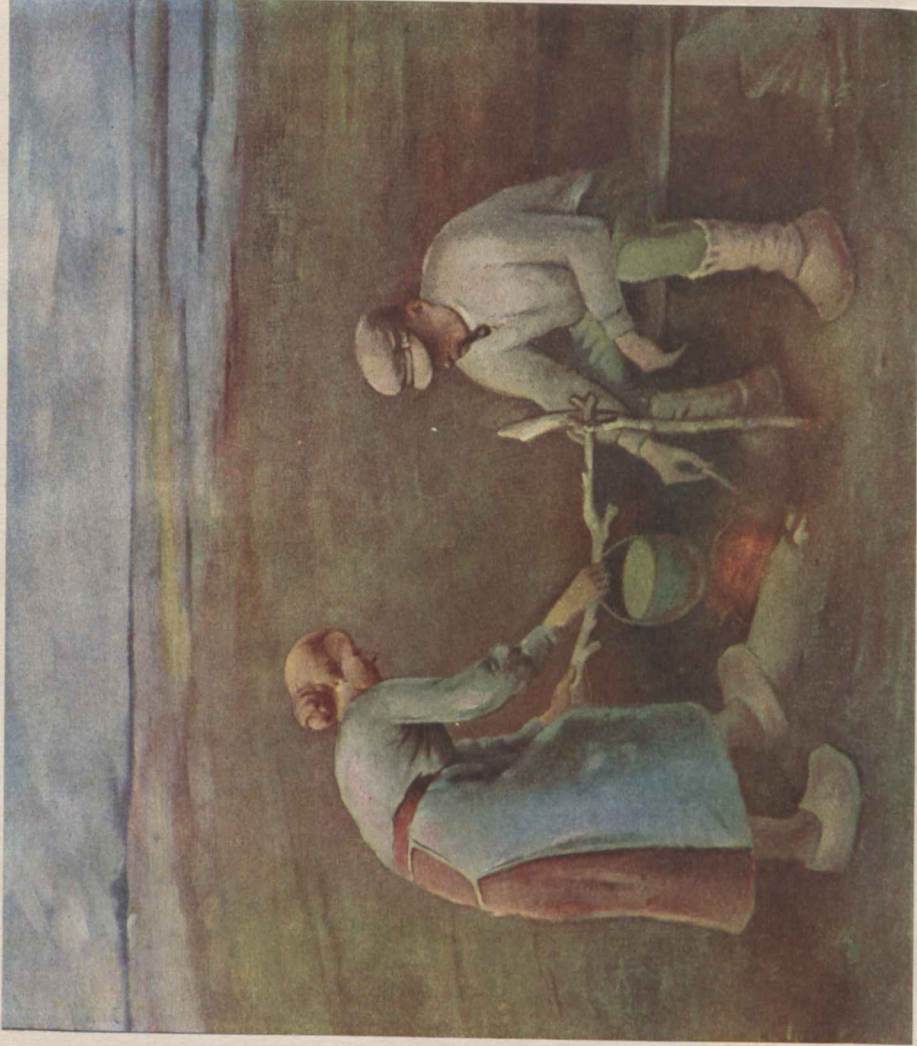

SISU: SAATEKS — E. KIVIVARE / „ILOLI“ JA ÕPILASED — L. KUUSIK / ÕPILASKONNA 21. AASTAPÄEVAL — E. KIVIVARE / HOMMIKUL — E. REEVITS / TÖÖST JA KOHUSTUSIST — E. PERMAN / IGATSUS SÜGISEL — N. ALLAS / KÜLALISLAHKUS — E. LÖHMUS / ČURLIONIS — E. KERA / MILLIST INIMEST HINNATAKSE SELTSKONNAS? — E. TUBIN / PILK ÜLE ÕLA — R. LOOGA / OMA JUMALAGA — E. VASEMÄGI / MULJEID SUVEPRAKTIKALT — V. KURG / MULJEID REIU LAAGRIST — L. PEHK / SUVINE TAEVASKODA — L. KIVI / ISATALUST ILMAJÄÄNU — E. VASEMÄGI / F. E. SILLANPÄÄ „SILJA“ — A. LÄTT / KOOLIELU / KAAS E. KERALT.

N. Kummits

Turbasoo.

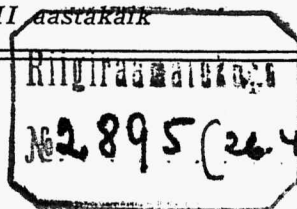
I L O L I

TARTU KOMMERTSGÜMNAASIUMI, KOMMERTSKOOLI, III PROGÜMNAASIUMI,
KAUBANDUS- JA ÄRINDUSKESKKOOLI ÕPILASKONNA AJAKIRI.

VIII aastakäik

November 1937

Nr. 1/2 (41/42)

37 3723
Saateks.

On möödunud juba ammu suvevaheaeg. Taas on saabunud sügis, koolielugi hakanud jälle liikuma harilikes rööpais. Maailma elupulss lööb järjest kiiremini, peame ikka enam endid pingutama, et ajaga kaasas sammuda.

Tung vabama ja iseseisvama teotsemise järele on saanud tänapäeva koolinoorte vaimsemale osale vajalisemaks tarbeks. See tarve on rahuldamist leidnud õpilaste isetegevuses. Seepärast, kaasvõitlejad, kõik isetegevustööle! Meie koolis töötavad mitmesuguste eesmärkidega ringid. Ksv-d, leidkem endile huvikohane ring ja hakakem seal töötama! Mida eile ei suudetud saavutada, seda püüame uue energiaga võita täna. Ent ärgem jätkem homseks, sest homme päev võib meilt juba nõuda aruannet tehtud tööst ja saavutustest.

Ärgu võtku pessimism võimust meis — noortes. Olgem kõige kiuste optimistid!

Millised ülesanded langevad meile?

Kõik, sest me ei ela ainult olevikule, vaid ka tulevikule. Oleme need, kes edaspidi hakkavad juhtima teisi ja oma rahva kasuks töötama. Seepärast peame juba varakult olema ette valmistatud sellele suurele ülesandele, peame varakult aru saama ja tundma oma ülesannet ja kohustusi.

Vähe on meil midagi uut luua, sest meie sihid on rajatud juba meie eelkäijate poolt. Meie kohus on ainult seda säilitada ja edasi arendada. Ärgem kartkem raskusi, vaid sammugem edasi, sest loomingu tee on kannatuse tee — ja ka suurima rõõmu läte.

Evald Kivivare.
Õpilaskonna esimees.

„Iloli“ ja õpilased.

Juba aastaid on „Iloli“ olnud meie õpilasperele heaks ajaviiteks ja parimaks sõbraks. Võin õigusega tarvitada „Iloli“ kohta nimetust „parim sõber“, sest eks sisalda ta ju muljeid ja pildikesi meie elust, ja kes küll meist poleks huvitatud oma kõige lähemal seisjaist — kaasvõitlejaist. „Iloli“ on nagu ühendajaks lüliks õpilasperere, selle suure organismi üksikute rakkude vahel. Et „Iloli“ alati võiks olla meile parimaks sõbraks, siis peab ta olema sisukas ja mitmekesine. Seda on ta kindlasti, kui võimalikult igauks meist oma kaastööga teda rikastab. Kaasvõitlejad, keegi ärgu löögu käega ega mõelgu: küll teised kirjutavad, vaid igauks võtku ise sullepea kätte selleks, et kirjutada „Ilolile“ mõnd rida. Keegi ei peaks siin küll vabandama ajapuudusega, sest mõni minut õppetöö kõrval peaks küll igauhel selleks üle jääma. Näidakem, et me tahame ja suudame väärikalt jätkata seda, mida meie eelkäijad on algatanud. Kui võib-olla praegu kõik

meis ei oska hinnata „Ilolit“ sellest seisukohast, kust teda peaks hindama, siis kindlasti hiljem, kui juba oleme lõpetanud kooli, läinud laiali ellu, kui meie õlul lasuvad rasked elumured ja kui on katkenud kõik sidemed meie vahel, siis vast oskame hinnata „Ilolit“. Kui me siis otsime „Iloli“ sealt, kuhu me ta peitnud, lehitseme teda, loeme mõne pala, siis võime hetkeks unustada kõik raske, rõhuva, võime tunda end jälle muretu õpilasena ja uuesti läbi elada noid ilusaid nooruspäevi, ning ridade vahelt võime näha esile kerkinud kujusid, millede kontuurid on nii tuttavad-armsad ja mis juba surutud ähmasesse minevikku...

Seepärast, kaasvõitlejad, olge igauks huvitatud „Iloli“ käekäigust, tehke hoogsalt kaastööd „Ilolile“, et ta võiks sammuda endist rada ja olla meile nüüd kooliaastail õppetöö kõrval ja ka edaspidi elus heaks sõbraks ja meeldivaks ajaviiteks.

Linda Kuusik.

Õpilaskonna 21. aastapäeval.

Möödunud on jällegi võitlusrikas ja töörohke aasta meie koolide õpilaskonna ajaloos. Pühitseme tänavu õpilaskonna 21. aastapäeva. 21 aastat on möödunud ajast, millal meie õpilaskond alustas tegevust „põranda-aluse“ õpilaserühmitusena, millest kujuneski meie praegune õpilaskond.

Tolleaegse valitseva võimu tõttu oli õpilaste isetegevus koolis ja ka väljaspool kooli täiesti keelatud. Aga 1916. aastal asutati vanemate õpilaste poolt rühm, kes arutles peamiselt maailmavaatelisti probleeme. Koosolekuid peeti salaja ja

erakortereis. Järgmise aasta kevadsemestril alustas tegevust õpilastrupp „Meie“, kes oli juba saanud koolijuhatause poolt loa teotsemiseks. See korraldas kõneõhtuid ja tema korraldusel teotses näite- ja muusikarühm. 19. oktoobril 1918. aastal õpilaste üldkoosolek otsustas „Meie“ ümber nimetada „Kaubanduskooli Õppurite Ühinguks“, mille liikmeiks olid kõik tähendatud kooli õpilased. Sellega on kujunenud Tartu Kommertsgümnaasiumi ja Kaubanduskooli Õpilaskond vanimaks õpilaskonnaks Eestis.

Juba tol ajal saadi aru, et otsene koolitöö arendab inimest ühekülg-
selt, ent elu nõuab mitmekesisust
ja süvenemist kui ka reageerimis-
kiirust ja -oskust. Cum laude'st
kooli lõpetamiseks on vähe, on
tarvis ka inimhinge teiste külgede
minimaalsematki arengut. Et püü-
da neile eesmärkidele lähemale,
selleks on tarvilik õpilaste ühine
kogu, kus iga liige oleks arenenud,
vastutus- ja eluvõimeline isik.
Neid eesmärke taotleb ja saab
kätte õpilaskond. Siin peitub te-
ma olemasolu ja edasiarengu
tuum.

Oleme noored, täis ülevoolavat
energiat. Kas peame oma ülevoo-
lava energia siis laskma kaotsi
minna?

Ei.

Meie õpilaskond oma mitme-
kesiste ringide, ajakirja ja muude
üritustega pakub meile tegevus-
välju. Kaasvõitlejad, asugem täie
innu ja tahtega isetegevustööle,
tehkem oma töö täielikult, aga
mitte poolikult.

Olgu õpilaskonna 21. aastapäev
meie tahte tegevdamaks!

Evald Kivivare.

Sonnikul.

*Veel viimset karda puistub pärna kroonilt;
On päike saanud uue värvingu,
Ta ehmund kiiri eksleb taevafoonil.
Mu ümber tuhahallus sõnatu.
Mu hellameelseid tundeid seob nukruskett...
Ja ümber udu kerkib kahvatu.
Näe, ainult morni maja siluett
Mind silmleb läbi hahkja hommiku.*

Ellen Reevits.

Tööst ja kohustusist.

Töö on kahtlemata üheks tegu-
riks, mis täidab inimese elu, võiks
ütelda, hällist hauani. Alguses aval-
dub see laste juures mänguihkena:
laps ehitab, loob, aimab järele oma
vanemaid nende igapäevases töös ja
teotsemises.

Hiljem tekib tarvidus juba enam
fantaasia järele. Nii võib näha lin-
nas kasvanud lapsi mängimas ja mat-
kimas raamatuist kuulnud või laste-
filmidest nähtut; maalapsi — män-
gimas peremeest, loomadeks pulga-
kesed ja käbid.

Siin annab lapse vabalennuline
fantaasia talle sadu võimalusi tööks-
mänguks.

Aga ühes aastatega kasvab män-

gust tarvidus tõelise töö järele: hu-
vitatakse vanemate tööst, tuntakse
heameelt, saades end kuski kasuli-
kuks teha. Ja see rõõm on puhas
töörõõm, kuigi see sisaldab võib-olla
pisut uhkust, et ollakse juba „suur“,
suuteline midagi kasulikku tegema.

Nii kasvab mängust tõelisus, töö-
tamise järeleaimamisest tõsine töö.

Kui väikesed lapsed vajadust tun-
nevad mängu kui töö järele, siis ei
seo neid viimasega mitte mingisugu-
sed kohustused, nad teevad kõike
vaid tarvidusest oma fantaasiat ra-
kendada.

Kooliikka jõudmisel ei seo last
enam ainult talle meeldiv töö, vaid

siia lisanduvad vastutus ja kohustused.

Egoistlikule lapsehingele ei tee see raskusi; mida tõsisema „töömehena“ ta end tunneb, seda tähtsama arvab ta end olevat, seda enam püüab ta talle pandud kohustusi täita. Kooliskäimisest alates algab süstemaatiline ja ülesehitav töö. Kui last osatakse töö juurde saata, siis ei valmista talle sellega seoses olevad kohustused raskusi, vaid need võivad ta teha rõõmsaks ja edasipüüdjaks. Täpsalt ja kohusetundega lapse võimetele vastavat tema poolt tehtud tööd peaks vanemate poolt õigesti hinnatama. Ent tihti võib kuulda, kuidas väikest Maie-Jukut noomitakse: vaata, see või teine laps teeb seda hoopis paremini kui sina, teda kiidetakse, miks sina ei ole niisugune. Niisugused ütlused hävitavad puhta töö rõõmu, töö muutub mingisuguseks auahnuse hipodroomiks, kus tähtis on vaid tempo ja lugupeetum see, kes enam loorbereid löikab. Töö ei ole siis enam sõber, vaid vaenlane, mida tehes mõeldakse, milal selle käest saaks heita.

Kool on õieti alles suurele tööle ettevalmistamine, mida igapäev tuleb teha iseseisvalt ellu astumisel.

Nii tihti kuuldu õpilasilt, et kooli ühis- ja isetegevuslik töö olevat mõttetult ajaraiskamise. See on täiesti väär arvamine. Isetegevuslik töö on küll teatud mõttes väikene tagasimineku tösielu järelaimava mängu

juurde, kuid see mäng on väga lähedal kõigele sellele, mida pärsine sotsiaalne ühiskond nõuab igalt oma liikmelt. Isetegevuslik töö arendab iseseisvust, suuremat otsustamisvõimet, võimet end avaldada vabalt nii sõnas kui teos suurema hulga ees. Ta annab kindlust ja tahet ülesehitamiseks, ja eelkõige arendab kohusetunnet.

Kui koolis õpitaksegi vahest seepärast, et vanemad ja õpetajad selleks lapsi kohustavad, siis isetegevustöö kohustab oma tegijat ise. Kõik see on heaks taustaks maailmavaate ja pärsise tösielu kujundamisel.

Täisikka jõudes asetab ühiskond veel suurema töö ja kohustused iga indiviidi õlule. Aga kui tööle on juba lapseas kodus ja koolis põhi pandud, siis ei tee see ülepääsmatuid raskusi.

Kohustused ja töö käsikäes on tegurid, mis aitavad kaasa nii mitmelgi juhul üle saada hingelisest murranguist. Goethe „Fausti“ peategelane, inimene, kes on otsinud oma elus silmapilku, mis tema elus oleks nii väärtuslik, et ta hüüda võiks, „kesta veel, oled nii ilus“, leiab seda uudismaad kündes, töötades.

Meiegi, õpilased, oleme uudismaakündjad, meiegi paneme nurgakivi oma pärsisele tegevusele ja sihtidele oma töö kaudu.

Õppigem seepärast õigesti hindama ja armastama tööd ja kohustusi!

Erna Perman.

Jgatsus sügisel.

*Taas mõtlen ma siin all pärna-allee:
on teisiti kõik kui augustiõöl.*

*Oks langetand nüüd ju suvise rüü,
see, sahisev, teed mu siin katab.*

*Jalgradadelt ma teeristmele siis —
ja treppidest alla vist laskun.*

*Ees jõgi ja kuu ta tumedal veel —
tean, eemal pink on all paju.*

*See suvine öö — hing igatsust täis —
ma tahaksin, et see korduks
õrn unistus mu: kuu killud siis vees
ja meie ja pink seal — all paju ...*

Öö, vaigistust mulle sa saada!

Niina Allas.

Külalislahkus.

„Niisiis, tüdrukud, meid on homme teeveele palutud, õigemini küll soolveele.“ — „Kuhu ja millal?“ karjuvad kolm tüdrukut üksteise võidu, trügides neljandale lähemale. „Oh, pole oluline. Võin üksigi minna, kui te midagi ise ei tea.“ — „Kuule, ära vigurda, ütle siis, kuhu ometi,“ nuruvad teised. „Jah, vaa-

läbi ja teema kaldus igapäevastele koolieluprobleemidele.

Kell kõliseb, õpilased trügivad klassidesse. Paar minutit enne õpetaja tulekut lendab tahvilapp liblikana klassis ringi, mõni lennutab kriitigi, aga parajal ajal on lapp oma kohal tahvli äärel — ja kui jääbki mõnele tagapool istujale kätte, siis hakkab see rahulikult lauda hõõruma, nagu oleks tindipott just äsja üle ajanud. Tindiga on koolis üldse

Erich Kera.

Sügis.

dake, Helmi Nugise juurde.“ Imestades vaadatakse Helmit. — „Või sinu poole! Mis siis on seal?“ — „Ei midagi, aga meil tapitseeriti uuesti toad ja elame kui uues korteris ning säärastel juhtudel toovad külalised ikka soola-leiba. Võtke ilusasti koogid kaasa, võib-olla et teen teed ka, s. t. ainult siis, kui ma sel ajal ise kodus olen.“ — „Hea siis küll, tuleme,“ vastatakse peaaegu kooris. „Vaata, et teed tublisti võileibu, ja et eksitust vältida, siis juba osta koogid ka valmis, küllap aitame juba ära süüa. Sellega oligi jutt

see imelik häda, et pinki ega tindipotti ei loksutata iialgi, aga maha jookseb see ometi. Niisugune veider tint on koolis.

„Täna külastame Nugist,“ tuletab Eha järgmisel päeval tundide lõpul teistele meelde. „Noh, teeme jah talle visiidi, kui ta nii väga palus,“ vastab Õie. Ja tööpoolest on neil omavahel nii, et tavalisest käiakse üksteise pool külas ilma kutsumiseta — veel vähem palumiseta. Öeldakse lihtsalt koolis, et tead, Rand Õie, tuleme täna su juurde einetama. Ei aita midagi kui Õie vastu punnib, et

meil on täna hapukapsasupp. Säärasel juhul Helmi otse ihaldab õige haput kapsasuppi, ja asi on otsustatud. Muidu aga Helmi üldse seda toitu ei söö, mõjuvat seedimisele, nagu ta ise väidab.

„Kuulge, kuidas siis kookidega või nii jääb?“, pistab Liisu sekka. „Peaks ikka võtma paar tükki kaasa,“ arvavad ka Õie ja Eha. „Noh, siis muudkui paneme rahad kokku,“ julgustab Liisu. „Aga mis ajal me kokku saame ja kuskohal? Kas õige tulete minu poole või?“ — „Võiks küll, sul pagar ka üle tänava, saab kohe kooke osta,“ arvab Õie.

Kell neli on tüdrukud koos. Jälle tuleb lahendada küsimus, kes koogid ostab. „Mina küll mitte,“ tõrjub Eha. „Minul pole raha,“ seletab Õie. „Aga kes siis?“ imestab Liisu. „See, kes koogiostmise ettepaneku tegi, eks see ostku ka,“ arvavad sõbrannad. Ei jäägi muud üle: Liisu ostab koogid, aga kanda lubab vaid järgmise nurgani, mitte enam kaugemale. Sellele ei vaidle kumbki vastu, aga südames otsustatakse, et kui ta sinna maani on kandnud, küllap kannab päralegi; nemad aga ei kanna. Jõutakse nurgani. Liisu pakub koogikorvi Õiele, see viipab Eha poole, et võtku see. Nii pakub Liisu kord ühele, kord teisele, kumbki ei ole nõus vastu võtma. „Ei võta, ei võta, panen siia maha, ja mina teda ei liiguta!“ otsustab siis Liisu ja tõepoolest asetab koogikorvi sillutise äärde. Minnakse jonnakalt edasi, keegi ei kavatse koogikorvi tänavalt üles tõsta. „Kas sa ennem pole koogikorvi kandnud või?“ pistab viimaks Eha, kui vahemaal on umbes 10 sammu. Liisu ei tee torkest väljagi, kiirendab ainult käiku. Õie sosistab midagi Ehale kõrva; mõlemad pöörduvad tagasi, kuna Liisu tagasivaatamata ja kihistades edasi sammub.

Helmi ootab juba õueväravas oma külalisi, kes aeglaselt venivad, nagu vahiksid taevatähti.

Viimaks on seltskond Helmi uues toas, koogikorv antakse „perenaisele“, kes tüdrukud siis varsti ka lauda palub. „Oh, kui palju võileibu

küll, kes neid jõuab kõiki ära süüa!“ imetleb Liisu, kuna teised vaikides hakkavad kohvi rüüpama. „Kardan, kas jätkubki, siin ju kõik tuntud sööjad koos; — aga ega's söömine sunduslik ole,“ õpetab Helmi. Õie ja Eha on tõsised ja vahetavad salakesi pilke: küllap meie need sööme, söömisest tuleb tervis.

Vähe aja pärast Õie pöördub Liisu poole ja palub sellelt riulilt, mis selja taga on, ajaleht ulatada. Saabki soovitud numברי; aga kooki edasi süües krõbiseb see kahtlaselt hamba all. „Kuulge, see kook nagu oleks liivane. Kas, Helmi, sinu õunakook ka krõbiseb?“ Ei, Helmil ei krõbise. Eha ja Õie muigavad jällegi, nad ju teadsid, missuguseid kooke sõbranna eelistab. „Õelge, kas koolis palli ka käisite mängimas,“ pärib Helmi. „Ei läinud täna, eile küll käisin, aga ei saanud mängida, poisid surusid, muudkui: tõsta Kilu võrgu pääle! tõsta Kilu võrgu pääle! Noh mis mäng see siis on,“ — kirub Eha, piiludes järjest uudishimulikumalt Liisu poole. Viimane paneb äkki lusika käest ja teatab pidulikult, et loobub kookide söömisest.

Võileivahunnik kahaneb kiiresti. Õie võtab kleidilt vöögi pealt, kuna sel olevat halvad nõöbid, mis löövad lahti.

„Kuulge, jätke juba!“ — lausub Liisu, „ma ei ole teie teenija. Ehal on see juba viies tass kohvi!“ Liisu lõpetas kohvijoomise kõige rutem ja Helmi palus teda siis teisi teenida. Viimaks saavad kõhud täis, söömine lõpetatakse. Veel vaadatakse albumeid, kuulatakse grammofoni, aetakse vaimutatut juttu — täiskõhuga ei saa olla vaimukas — ja otsustatakse siis koju tööle minna.

Järgmisel päeval on tüdrukuil paha olla, saiaruumist hoitakse eemale. „Teate, söögi lõhn kohe ärritab,“ seletab Õie. „Mina ka ei söönud täna hommikul,“ vastab Liisu. Töötatakse mitte iialgi enam nii palju ja isupeletavalt süüa, kuid harilikult see töötus kestab järgmise võõruspeoni ja siis algab saleda joo-ne hävitamine otsast peale.

Endla Lõhmus.

Čurlionis.

(Ainetel.)

Curlionis — see on üldsusele võõras, tundmatu nimi. Curlionis oli kunstnik, kuulsusetu, kuid siiski omaette terve maailm, oma rahva geenius.

Kõrgel kaldanukil Nemunase ja Vilija vahel asetseb Leedu geenius, kunstnik Curlionise elutöö selleks ehitatud üksikus, vaikselt muuseumihoones. Oigusega nimetatakse seda Curlionise galeriiks, sest kõik muu, mis seal näha, on liigagi tavaline selle ainukordse mehe loominguga kõrval.

Curlionis oli muusikamees, kuid korraga ta tahtis hakata maalima — maalima muusikat, ja ta kaotas mõistuse. Curlionise kui ka tema loomingu saatus on traagiline — maailm ei tunne seda, ja tema looming võib hävida, enne kui maailm suudab tutvuda sellega. Tema tööd on odavate lastevärvidega värvitud halvale, peaaegu pakkimispaberile. Ülevaadet Curlionise tööde arenemisjärkudest võib saada ainult Kaunases. Oma töödes Čurlionis kunagi ei jõudnud tehnilise küpsuseni, ta vaid on maalinud oma sisemuses avastatud uusi maailmu, uusi sfääre.

Tema tööd on nimetud ja ajatud. Need lähtuvad looduse vaatlusest.

Čurlionisel on töid, kus ta hellitab kodumaad, Leedumaad.

Üle kalmistu müüri tõusevad lugematud ristide mustad siluetid vastu õist klaasrohelist taevast, kus särab Suur-Vanker. Selliseid nägemusi on Čurlionisel.

Siis on tal sümfooniaid — muusikalisi kompositsioone.

Ta on loonud mere ja tormi, kevade ja merevaikuse sümfooniaid, kus lugematud romantilised saared rütmlevad peegelsiledal pinnal, kadudes kauguste helendusse; siin seal üksikud valged purjed; vete-sümfooniad vesikasvude, karpide ja kaladega.

Mõni nimetu kompositsioon, kus vaikne puudepaar, küünalsirge püramiid või kahar puuvõra — kord lähemal, kord kaugemal; seal tuiskab kui tuuleiil sekka: puudepaar paindub, puuvõra väriseb; siis ilmuvad jälle

katkendid vaikusest, kuni lõpuks kõik vajub vaikusse ja kristalsesse selgusse.

See on puhas muusikaline kunstiteos, kus lõppakord värisedes kaob vaiksesse siniõhku, vaibudes tuulepuhanguna. See on muusika — kuid silmadele. Seda pole teinud veel keegi enne ega pärast Čurlionist.

„Nagu puhkuseks tekivad vahepeal lüürilised etüüdid täis taevalist magusust: lilleliselt sinimere rannalt kerkib helkjas taevatrepp mahedas loogas ja kirjutiivalised ingellapsed käivad sealt üles-alla, lillekimbud peos ja pärjad peas; rühkivaiste sini-roosadesse pilvedesse viskuvad harrad sillakaared, kus peavad vahti vikerkaareliste tiibadega keerubid kargeis taevatuulis lehvivat juuste ja rõivastega. Ja siis tulevad vormiva fantaasia ja tunnetava intuitsiooni viimased metafüüsilised, kosmogoonilised kujundid: genesise mühisev sfääride muusika, mõistmatu, kirjeldamatu, vapustav...“ (Hanno Kompuse artikkel).

Siin järgnes murdumine, kokkuvõttevarisemine...

... Harva tõuseb keegi vaikselt, unustatud kantsile Nemunase ja Vilija vahel, kus asub meile tundmatu, kuid nii ainulaadse kunstniku looming — tema elutöö... Erich Kera.

Evald
Kivivare.

Millist inimest hinnatakse Seltskonnas?

Sõna „seltskond“ omab väga laia mõistet, inimesi võiks jagada mitmekümnetesse erisugustesse seltskonnaliikidesse, igaiühese neist piirates kas ühesuguste huvidega või lihtsalt olude tõttu ühiskonnaks liitunud inimrühma. Sellise ühiskonnana võiks vaadelda õpilasi, õpetajaid, haritlasi, käsitöölisi, põllupidajaid, kalureid mereäärsetes külates jne. Igas sellises seltskonnas esitatakse tema liikmele isesuguseid nõudeid; igasse rühmitusse on liitunud enam-vähem sarnaste vaadete ja huvidega isikud.

Kui tähele panna inimesi, kes liiguvad seltskonnas, siis tuleb enamasti leppida vaid nende välise koore tundmaõppimisega, s. o. me oleme sunnitud tundma inimesi nii, nagu nad end seltskonnas tahavad näidata ja näitavad. Seetõttu on seltskonnas vastuvõetavad just teravmeelsed, vaimukad ja huumoririkkad isikud, kes omavad küllaldast osavust käitumises ning võrdlemisi üksikasjalisi teadmisi aktuaalseist küsimusist. Sügavad teaduse- ja tööinimesed ei ole kunagi nii vastuvõetavad seltskonnale, sest nad on liiga spetsialiseerunud oma alale ega suuda pakuda seda mitmekesisust ja huvitavust, mida jagab „elukutseline“ seltskonnainimene. Võttes selle seltskonnalõvi arvustustule alla, peab mainima, et ta ei oma sageli muid oskusi peale hiilgava tantsu-, jutlemis- ja käitumisoskuse. See seltskonna lemmik harilikult on endast väga heal arvamisel ja äärmiselt isekas; ta on nii „sisse võetud“ sellest tähelepanust, mis talle omistatakse, et ei suuda omada eneskriitikat. Seejuures on ta aga vägagi nõrga iseloomuga ning alistub kergesti pahedele ja seepärast ei või pretendeerida positiivse inimtüübi nimetusele.

Muuseas peab mainima, et praegusel ajastul moodne seltskond on huvitatud ka spordist. See huvilisus piirdub aga kahjuks vaid spordi-võistluste küllastamisega ja spordi-

teadete lugemisega; võiks ütelda, teatud uudishimu ja meelte-erutuste otsimise ning rahuldamise sihiga, kuna aga tegelikult spordiks ollakse liiga mugav ja loid. Nii tuleb siis seltskonna lemmikul etendada ka spordileksikoni osa. Teadmised ei tarvitse tal aga selleks eriti põhjalikud olla, lugupidamine ja edu oleneb suurel määral enesekindlast ja veenvast esinemisest.

Selline agar seltskonnainimene omab suurt poolehoidu eriti ka tütarlaste juures, kes käesoleval juhul aga erilise vaimukusega kiidelda ei või. Praegusaja moodsad tütarlapsed veedavad oma aja seltskonnas väga vähepakkuvalt. Omavahel juteldakse peamiselt tantsupidudest, austajatest jne. Erilist huvi tuntakse ka igasuguste moe ekstravagantsuste vastu, mida ilma vähimagi kriitikata omaks püütakse võtta. Tühiseimagi märkuse juures kellegi kohta naeratakse nii põhjalikult, nagu oleks see parim ja vaimukaim nali maailmas. Teiseks teemaks tütarlaste vestluste juures on uusimad sündmused nn. klatsš, millest, kui kurb ka ei oleks seda tunnistada, tütarlapsed seni lahti ei ole saanud. Mida üks kaugelt ebamääraselt kuuleb, seda räägib ta kõige hiljem minuti viie pärast sõbrataridele edasi, aga juba n. ö. „uuendatud ja täiendatud trükis“. Peab kahetsevalt tunnistama, et tütarlapsed moodsast seltskonnast ei ole usaldatavad isegi oma parimate sõbrataride suhtes. Loomulikult on selliste tütarlaste seltskonda vastuvõetavad ka just niisugused isikud, s. o. need, kes omavad välist meeldivust ja tubli annuse teesklemisoskust, millest teised seltskonnaliikmed loomulikult ei tohi olla teadlikud.

Muidugi ei saa neid sisemise väärtuse poolest kergekaalulisi tüüpe seada veel iga seltskonna lemmikuks: leidub ka neid valitud seltskondlikke rühmitusi, kus tõsisematest vaimsetest huvidest tahetakse ja osatakse lugu pidada, kuid tavalises

seltskonnas hinnatakse neid välise „lihviga“ inimesi vägagi kõrgelt, kuigi ka seal ei esine nad igal pool sajaprotsendiliselt, nagu eespool toodud analüüsikatsesest vahest võiks järeldada. Läbilõike-seltskonna üldpilti see aga palju ei muuda, ja see üldpilt ei paku kahjuks kuigi palju rõõmustavat.

Olen püüdnud küsimust käsitleda lähtudes peamiselt koolinoorsooringkonnile omasest seltskonnainimese mõistest. Just õpilaste selts-

konnas on tihti märgata eespoolnimetatud pahesid, kuigi koolinoorsugu peaks moodustama sügavamaid vaimseid huvisid harrastava elemendi. Kui palju kõrgemal seisab tõeliselt intelligentne seltskond sellisest, mis tegelikult kannab ka intelligentsi nime! Peaksime püüdma juba koolis vabaneda ebaintelligentsusest ja areneda kultuurinimesteks selle sõna parimas tähenduses.

Eha Tubin.

Erich Kera.

Veski.

Pilk üle õla.

Meie koolivaheag ja suvine vabadus algas. Ent sageli tuli meelde rida raskeid klassitöid ja eksameid, mille eel olin meelsasti soovinud suvevaheaga, palavat päikesepaistet ja karastavat vett. Aga siis, millal see oodatu oli käes, ei paistnudki ta nii ahvatlevana, ja ma isegi tahtsin

veel käia sama teed, mida olin ma juba talvel tallanud. Olgugi et õpetöö kestel oli juhtunud mõndagi ebameeldivat, olin kooli ja kaaslastega siiski nii harjunud, et kahju oli neist lahkuda suvevaheajakski.

Olin juba nädala kodus koolivaheaja mõnususi nautimas, ent ma ikkagi ei harjunud säärase kerge eluga. Tundsin teotsemistarvidust ja mu

käed ihkasid tööd, füüsilist karastavat tööd.

Nii juhtuski, et ühel pühapäeval sõitsin töölisena talumehe vankril küla poole, kõigutades üle vankri veere rippuvaid jalgu. Taluaias ter- vitas mind meeldiv lillelõhn ja kar- jakoer haugahtas sõbralikult. Lauda kõrval rehes ootasid hangud, rehad ja vikatid, ja lakas oli rukkipoõhku.

Järgmisel hommikul äratas mind külamuusika: taluloomade häälte se- gu. Hingasin tublisti hommikust karget õhku ja tõusin. Aitasin veel rehapulki parandada ja vikateid jä- rele vaadata. Pärast keskhommikut läksime — mina ja palju teisi töölisi — luhta loogu võtma.

Juba eemalt paistsid kollakasroh- elised heinasaod kui hiigelkiivid, mis asusid kinnikasvanud jõe põhjal. Nende vahel virvendas kuum õhk, nagu loendamatuid kuldnõelu keks- lelse seal üles-alla.

Asusime tööle. Kandsime heina- saade kuhja. Meid hoiatati enne tu- lekut, et soopind olevat mäda ning „hundiauklik“, ent olime kõik noored ega hoolinud vanemate inimeste hoiat- tust. Luhapind oli pehme, vesi tik- kus jalanõudesse ja lirtsus seal. Olin teel kuhja juurde, kui tundsin, et hõljuv pind kadus jalgade alt, ja järgmisel hetkel olin puusadeni vees. See oli „hundiauk“. Kande- puude abil rähklesin viimaks jälle pinnale. Olin nüüd ettevaatlikum. Ent juhtus ikkagi, et leidsin end ootamatult mõnes „hundiaugus“ ja alati, nii mulle näis, naeris selle üle päike oma kuldsest südamest.

Saabus õhtu. Punetav päikeseket- tas puudutas silmapiiril sirguvaid puid.

Kogusime tööriistad ja sammusi- me tagasi tallu, kus meid ootas mait- sev värske sepik, või ja piim. Mu püksid olid niisked sagedasest „hun- diaukude“ „külastamisest“ ja kahise- sid monotoonselt. Vaikne pehme õhk ümbritses meid kui kleepuv mesi. Üksikud ööliblikad tantsisk- lesid mustade siluettidena suveöös. Ja nii kestis see töö paar nädalat. Kätesse kogunes jõudu, kehasse tu-

gevust ja meeleolusse optimismi ning enesekindlust.

Ent ma ei leppinud üksi heina- tööga, vaid otsisin uusi tegevusalu. Ühel hommikul sammusime veel hom- mikusest kastest auravale rukkipoõ- lule, kus oli juba töötamas kaks ho- bust, vedades enese järel kärisevat masinat.

Olin veel päris unine, eelmise päeva väsimus kehas, kui tuseselt asusin masinast tulevaid sületäisi vihkudeks köitma. Olin selle tööga harjumatu ja seepärast edenes töö alguses aeglaselt. Äkki kuulsin lähedal masina häält ning hüppasin kõrvale. Puristavad hobused astu- sid kui sõdurid: ikka vasema jalgade paar ja siis parema. Uhked rukkikõrred olid lasknud longu oma pead: nad aimasid üürikese elu lõppu, mis lähenes kärisesedes. Või lootsid nad midagi suuremat selle elu taga? Juba tunni aja pärast narmendasid mu sõrmed küünte ümbruses õelate rukkikõrte tõttu, selg oli valus ja jalanõud kastest niisked. Optimism jättis mind nüüd jumalaga ja ma tundsin, et vean suurt rasket koor- mat ääretult pikal teel. Kurbus süü- bis mu ajudesse, sõnadesse ja oh- kesse.

Tihe udu, mis oli levimas soo kohal, hakkas lahtuma tõusva päikese kiirtes.

Ja imelik, ühes uduga lahtus ka minu pahameel! Elurõõm ei jäta kedagi maha. Ta lahkub ainult sel- leks, et anda tunda oma tarvilikkust. Mulle hakkas töö meeldima. Tuli jõuteadvus. Unustasin valutavad sõrmed ja selja sillerdavas lindude laulus. Kahmasin rõõmsalt ja jõuli- selt sületäie hallkollaseid kõrsi ja tundsin jälle kummalisi töördõmu- nüansse.

Õhtul, kui ma vaatasin välja, kus kahises enne valmiv rukis ja kus nüüd kõssitasid kollakad hakid, siis muutusin ma lausa uhkeks, sest eks olnud minagi neist, kes oli esile kut- sunud selle muutuse ja teinud kasu- likku tööd. Järgmisel päeval olin teel linna.

Mulle pole linn kunagi meeldi-

nud, aga siis, kui seisin korstnapühkijana korstnal, jalad toetatud osavalt selle servadele ning nõgiste kätega kerides veel nõgisemat köit, olin tast vaimustatud: siin üleval oli avarust ja kauneid väljavaateid, all oli kitsus ja lämmitav tänavatolm. Õeldagu ja mõeldagu korstnapühkijaist mistahes, aga mulle meeldis see amet kõige rohkem. Oli tore kõndida katuse serval ja hüpata siis kergelt korstnale, viibutades käes nõgist ja pigist luuda. Ei mingisugust kõrguse kartust, ei mingisugust

peapööritust: inimene harjub kõigelega.

Tänaval kõndides naersin ma tihti, kui nägin ebausklikku, kes mind silmas, haaravat nõõbist kinni ning pomisevat midagi omaette. Mis õnne võisin ma neile tuua? Eks korstnapühkija too õnne!

Nüüd mõnel hämarduval sügisõhtul, kui koolitunnid on ette valmistatud, vilksatuvad minust mööda kirjud suvepäevad, milles oli nii ohtralt tööd ja rõõmu.

Robert Looga.

Oma Jumalaga.

Miks tihti mu hinge poeb nukrus?

Kellelt pean seda küsima?

Miks südant uhtus mul kõhklus?

Kus seda pean kaebama?

Kas küsida uhkelt maailmalt:

Miks nii? Miks ei teisiti?...

Ei, suhtub ta minusse külmalt

Ja mõistab mind võõriti.

Ent valust võin kõnelda sulle,

võin pärida sinu käest!

Ja kaevata ainult sulle —

Sa ülim maailma tõest!

Ellen Vasemägi.

Muljeid suvepraktikalt.

Ametnike suureks rõõmuks saab kontori suur seinakell varsti neli. Igäüks hakkab oma tööd kokku panema. Võrreldakse seinakella aega oma käekellaga: „Imelik küll! Hommikuti päris kena, et kell siin 10 min. taga on, aga õhtul see juba rae-vustab. Nüüd võiks ometi minutigi ees olla, et...“

„Kus on punane kassa-order?“ müriseb range direktori hääl teisest ruumist.

„Andsin selle eile teile, õigemini panin ta teie lauale. Minu käes igatahes enam ei ole,“ vastan pädevalt.

„Aga minu käes teda ka ei ole.

Tehke otsekohe ärakiri! Kuhu te ta küll panite? Saatsite ta vist postiga minema. Ja muidugi, ilma minu märkuset, nii et peakontor saadab jälle memorandumi.“

„Oh, ega see asi nii hull ole,“ trööstib mind keegi vanem ja elutargem kaasametnik. — Ta on TKG vilistlane, võtab kõik noomitused ja seletused külma rahuga vastu ja iga temale esitatud küsimuse puhul sõnab veidi maamehelikult „keda?“ — „Küllap seegi kassatäht on „sakste“ käes; siin on aga orderite raamat, kust võite ära kirjaks paberit võtta.“ Natuke täsemägi: „Nüüd jälle vii-

masel minutil see korraldus! Ei ole enam mitu päeva täpsal ajal koju saanud. Väljas niisugune hurmavalt päikesepaisteline ilm, ja ujulas on vesi ikka üle 20°.

Otsin sahtlist sulle ja alan „Ärak—“, kaugemale aga ei jõua, sest kaaspraktikant, kes teotseb põhimõtteliselt ühistegevuslikult ja kelle kogu õigekeelsus põhineb Muugi väikese grammatika-raamatu reeglitel, segab vahele: „Minge, peske käed ära! Mul on kõik valmis, laske ma kirjutama selle. Siis saame õigel ajal koju.“

„Hakkame minema või? Kes saadab mind? Ah, väga rõõmustav! Kes läheb Lossi tänavalt linna? Kas mõni jaama ka tuleb?“ arutab väike armas tundehell proua jällegi nagu igapäev. Ei saavat ometi nii tumedalt lahkuda, et pole kalliste kaasvõitlejate teekondadega kursis, nagu ta ise ütleb. — „Head aega!“

„Head aega,“ kõlab veel vastus, kui tulen käsi pesemast.

„Aga kelle valvekord? Vist preili. Kõik on juba ära läinud... Kui mina omal ajal, paar aastat tagasi, olin ühiskaupluses praktikant, siis kaks tundi peale äri sulgemist olin õues, luud käes. Aga õu oli tiptopp korras. Kord oli majas. Eks ole?“ pahandab asjur.

„Jah, tõesti minu valvekord, aga juba nii ruttu! Ega mul see meelest pole läinud,“ ütlen.

„Kui mina omal ajal olin ühis-pangas suvepraktikal, siis olin alati tiptopp vara kohal. Hiljaks ei jäänud kunagi ja alati tuln viimaseks ära. Eks ole?“ seletab lahke, täpne ja jutlik asjur. „Ma ütlen alati, et teil on liiga ühekülgne praktika, eks ole. Mis on too raamatute kallal istumine! Peab müüma, ja telefon kätte! Eks ole? See on juba midagi! Peab oskama inimestega jutelda, eks ole? Kas telefonikõnet oskate ka võtta?“

„Küllap ikka oskan. Kord võtsin ju väikese tellimusegi vastu,“ ütlen, kuna mu malbus ei luba lähemaid seletusi.

„Võtke nüüd otsekohe, palun 14-07!“

Mõne minuti pärast saangi ühenduse.

„Kas 14-07, s. t. petrooleumiladu kuulab?“

„Jah, kuulab. Kes räägib?“

„Räägin kontorist. Üks moment, vabandage. — Mida ma seal pean küsima?“ pärin asjurilt.

„Et kas Elva auto on seal,“ vastab külma rahuga.

„Halloo! Et kas Elva auto on seal?“

„Jah, on küll.“

„Üks moment. — Härra asjur, mida ma veel küsin?“

„Et kas ta saab petrooli peale.“

„Halloo! Et kas ta saab varsti petrooli peale?“

„Jah saab,“ vastatakse.

„Üks moment. — Mida veel küsida?“

„Ärge küsige midagi. Nüüd on kõik,“ vastab asjur südamest naerdes.

„Halloo! Suur tänu. Head aega.“

„Head aega!“ vastatakse veidi imestunult.

„Noh, läks ju hästi — eksamitöö. Nii ikka edasi,“ seletab asjur ja küsib, et kuidas siin meeldib ja kas ma laos kaupu olen käinud vaatamas ja orderite väljakirjutamisega või tellimuste täitmisega, mis üldse on kõige tähtsam, ka tegelnud. Vesteldes möödub peagi mu valvetund ja ma võin koju minna.

Järgmisel hommikul küsib härra direktor lahkesti, et missuguseid töid ma siin olen teinud, olgugi et ta juba ise kõik teab. Üldse ta liigub ju niipalju oma ametnike ja tööliste keskel, et on saanud ütluseks: „Ega ühe minuti pärast enam kindel või olla, et direktor on seal, kus ta oli minut aega tagasi.“ Minu seletuse järele lausub: „Te võite siin teha, mida tahate. Õppige ja harjutage seda, mis kõige enam meeldib ja koolis tarvis läheb ning mida raamatupidamise õpetaja sügisel nõuab. Kontrollida laske end kellel aga ise tahate.“

„Oh, mis siin harjutada veel. Raamatute juures on nagunii kõik

juba tuttav ja igav, eks ole? Aga arvestasin ette ja päris uusi arveid kohe tiptopp tegema. Eks ole?“ kõlab tuttav hääl.

„Aga ma ei oska kohe uusi arveid teha,“ püüan seletada, „enne peab ju vanade orderite järele harjutama.“

„Ei ole midagi. Oskate nagunii, kui tahate. Mina omal ajal tegin arveosakonnas arveid, nii et polnud ühtegi viga, ja õige lühikese ajaga tõusis palk. Eks ole? Ma ise näitan üldjooned tiptopp kätte. Ega muud viga ole, vahest kahekordsed protsendid. Eks ole? Mida ma muidu sügisel teie tunnistusele kirjutan ja teie gümnaasiumi direktorile edasi ütlen. Peab ikka tragi olema. Eks ole?“

Niisiis, ühe arve teeme üheskoos, teise teen juba iseseisvalt, asjur seisab ainult juures ja vaatleb mu tööd. Kui kirjutan tempelmaksu summa, sõnab ta: „Oskate küll masinaga ümber käia, protsendid täitsa selged, aga ei tahtnud arveid teha või?“

„Tahtsin küll!“

„Aga ei julgenud ütelda, et oskate.“

„Julgesin küll.“

Natukese aja pärast, kui omavalhelised jutuajamised eelmise õhtu möödasaatmise, unenägude, Elva suvitajate, uute romaanide ja moodsa mööbli kohta on lõpule jõudnud, algatab keegi küsimuse, kelle valvekord täna on.

„Teie jääte jällegi,“ tähendab asjur minule, „juba sellepärast, et teete iga päev vigu ja vusserdate. Tartu M/Ü arve saatsite ju Tallinna ja punane order, millest tegite ära kirja, polegi kadunud, vaid oli direktori käes.“

„Noh, see väike eksimus. Ega's sellepärast sobi nii range olla. Aga kui käsk on niisugune, siis jään,“ püüan end kaitsta.

„Ei, ei. Ma naljatelin. Võite minna, kui kõik on valmis.“

„Aga enne minekut küsige laost, kas kuus randaaläkke-taldrikut on

jaamast ära toodud, et saaks välja kirjutada,“ ütleb mulle direktor nii kiiresti oma telefonikõne vahele, et ma tõesti ei taipu, mis „kandall“ või „kandaal“ see nüüd oli. Laos küsingi lihtsalt, et kas need kuus taldrikut on kohal, rõhutades sõna „need“. Laohoidja taipab kohe, millest on jutt ja ütleb naeratades: „On küll. Need on r—ran—da—a—l, s. t. randaaläkke-taldrikud.“

Suurepärase. Seda ma poleks küll kujutlenud ega mõistnud, et on äke, millel on randaal ja taldrikud veel peale selle.

Täna on viimane päev kontoris. Ülehomme algab ju kool. Hommikul kingivad sõbralikud ametnikud mulle lilli, on jutukad ja ülilahked. Eriline päev tööpoolest.

„Oi, täna juba vormikleidis! Süda nõrgub pisarast, kui mõtelda koolielule. Teil siis viimane kooliaasta. Seda kasutage: õppige hoolega, töötage õpilaste isetegevuses kaasa, olge üldse igast kasulikust asjast huvitatud!“ annab siiras kaasametnik, kes on äsja gümnaasiumi lõpetanud, lahkeid õpetusi.

„Kas kahju lahkuda pole ka? Kui mina omal ajal esimeselt praktikakohalt ära tuln, siis pisaratega. Tööd oli küll palju, aga inimeste soove aimasin. Tuli mõni proua, kalad lahtiselt korvis, siis ütlesin kohe, et vabandage, ma panen paberisse. Kus proual heameel, nii et tuli edaspidigi. Ja kontoris kõigile ametnikele teritasin pliiatseid tiptopp, tegin näpuniisutajad märjaks, keetsin teed, panin kärbsepabereid üles jne., jne. Palk aga tõusis järk-järgult. Nüüd olen niikaugele jõudnud. Loodan, et edaspidi tõusen veelgi. Teil on ju palju parem seisukord, kui minul oli. Kogu aeg oma kindel töölaud ja kindlaks määratud töö. Eks ole? Loodame, et tuleval aastal töötame jälle üheskoos sama laua juures, olgugi et lähete ülikooli, eks ole?“

Virve Kurg.

Muljeid Reiu laagrist.

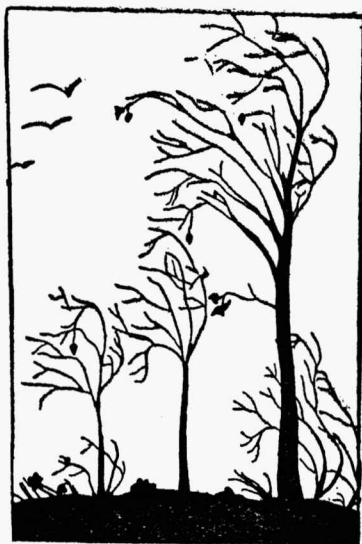
Sel suvel Reius korraldatud kodutütarde laagrist võtsid osa Pärnu, Pärnumaa ja Tartu ringkonnad. Tartust ükski sõitis üle 100 kodutütre.

Meie rühm saatis laagrisse 12 kodutütart ja 1 juhi. Tartust sõitsime välja 5. juulil kell 11 hommikul ja sama päeva õhtuks olime Pärnus, kus viibisime järgmise päeva hommikuni, et siis alustada matka Reiuale. Sinna jõudsime enne lõunat.

Kohale jõudnud, juhatati rühmadele kätte telgid, mis olid püstitatud pioneerrühma poolt. Saime telgi, mis asus laagris võrdlemisi heal korumi — Suurvärava lähedal ja kogunemisplatsi ääres. Kogu laagris olid telgid nii asetatud, et telgisuud avanesid lipuvarde poole. Laagri tsentrumi — nõupidamisplatsi ja lipuvarde lähedal asus laagri poetelk, punaseristi telk, staabitelk ja neist veidi tagapool köök. Köök iseenesest polnud midagi muud kui luute külje all asetsev kaev ja suur „supikahur“. Laagrihood ja köök — need olid kohad, mis huvitasid laagris viibijaid kõige rohkem. Hood eriti siis, kui saabusid Pärnust tellitud koogid, ja köök igakord, kui oli kuulda lokku einesignaaliks.

Asusime siis ka tööle ja katsusime rakendada oma ülevoolavat töötahet ning väheseid kogemusi telgi ja selle lähema ümbruse kaunistamiseks. Telgi ukse ees asuva prahihunniku katsime pealt sambla ja valge mereliivaga, millele tegime käbidest kooli märgi — merkuuri ja kooli initsiaalid — TKG. Sai päris omapärane. Ehitasime voodeid, iga-suguseid panipaiku toiduriistadele ja jalanõudele. Kui saabus lõuna, olime kõik näljased. Toit sai otsa, nii et pidime tooma lisaportsjoneid. Peale einet oli puhketund, hiljem suplus ja õhtul pidulik lipu langetamine ja lõke.

Järgmisel päeval jätkasime töid, mis vaheldusid puhkuse ja suplusega. Püüdsime just võimalikult palju ära teha, sest järgmisel päeval pidi

Hilja Zettur.

Sügis.

olema esimene ülevaatus, mida toimetetas laagri juhtivatest isikutest koosnev vahekoos e. „lohe“. Iga telkkond püüdis anda oma parima, loodeti ju saada parima telgi vimpelit, mis annetati lõunasel kogunemisel selle päeva parimale telgile.

Meie suurimaks rõõmuks ja heameeleks olime meie esimesel päeval need õnnelikud, kes viisid selle võidumärgi oma telki. Kuid meie rõõm ei olnud pikk — teisel päeval olime juba langenud kolmandale kohale — nimelt unustasime õhtul vimpli välja ja selle eest võeti punkte maha. Võtsime end kokku ja kolmandal päeval olime jälle teisel kohal, kus püsisime laagri lõpuni.

Üldse andis meie rühm laagris oma parima — esineti julgelt ja ettekanded olid hoogsad. Lõkkeõhtuil korraldatud laulu-, deklamatsiooni- ja kõnevõistlustel said meie rühma kodutütred esimesi ja teisi auhindu ja telkkondade vahelisel rahvastepalli- ja võrkpalli-võistlustel tuli meie telkkond laagri meistriks. Ka telgi ümbrus köitis laagrikülastajate tähelepanu.

Selle kõige tõttu olime alati üli-

heas tujus ja jälgisime huviga teiste telkkondade tegevust, kellega sölmisime sõprussidemeid ühistel rühmatöötundidel. Harjutasime marssimist, esma-abi, laule, õppisime pioneer-rühma töid jne. Nii kadus päev, kuni leidsid end jälle vaipa mähituna istumas lõkketule ääres. Need lõkked olidki ilusaim osa laagrist. Oli nii mõnus istuda, kuulata ettekandeid ja laulda. Seal võis kuulda palju huvitavat, eriti hästi esinesid Väandra kodutütred. Igal lõkkel oli ka külalisi, ja nii istusime ühiselt, kuni lokuhääl kutsus öörahule. Vaipadesse mässitud kogudena rändasime vaikides telkidesse.

Magamine polnud aga sugugi nii lihtne, vägisi tahtsid vahetada naabriga paar sõna, ja nii mõnigi leidis end hommikul telgi ääre alt kraavist — lihtsalt voodist välja veerenud. Tagasi telki tuldi siis juba ukse kaudu.

Reedel korraldati laagris luuremäng, kus tulime II kohale.

Laupäev oli kõige elavam. Laagrit külastasid paljud kohalikest elanikest, külalisi oli ka Pärnust ja isegi Tartust ja Tallinnast. Laupäevaõhtuseks suurlõkkeks matkasid Reiuale ka noorkotkaste juhid, kes olid laagris Valgerannal.

Pühapäeval sõitsime Pärnu, kus oli ette nähtud pärja panek Koidula ausamba juures. Kuid just siis, kui

olime rivistunud Koidula platsile, hakkas sadama vihma, ja paari minutiga olime läbimärjad. Seisime vapralt vihmavalingu lõpuni ja läksime jälle rivikorras tagasi Pärnumaa Maleva staapi, kus ootasime omnibust. Vaatamata märjale rõivastusele olid kõik tagasisõidul ülemeelikus tujus. Laagrisse jõudnud, oli esimene asi vahetada rõivad, mille järele kohe saime sooja suppi.

Pühapäev — seega ka viimane päev laagris. Esmaspäeval sõitsime juba Pärnu, kust siis teisipäeva hommikul asusime teele Tartu poole. Pakkisime siis esmaspäeva hommikul kokku oma telgi ja hävitasime iga-sugused ehitised. Metsaalune pidi olema niisamuti nagu enne laagrit.

Laagri viimasel suurrivil anti üle diplomid ja parima telgi vimpel, mille sai Väandra rühm 150 punktiga. Meie rühm jäi teisele kohale 140 punktiga, omades ühtlasi laagri meistri tiitli võrk- ja rahvastepallis.

Laager lõppes sõprusringiga. Tuletati meelde neid ilusaid üheskoos veedetud päevi — ja oligi jõudnud lahkumistund. Siiski — Pärnuni sõitsime veel üheskoos, kus mõned rühmad asusid kohe koduteele, kuna Tartu kodutütred jäid sinna kuni teisipäeva hommikuni.

Tartusse jõudsime teisipäeva lõunal, tuues kaasa ilusamaid mälestusi.

Linda Pehk.

Robert Looga.

Tööle.

ROOAIMATE LOOMING

Suvine Taevaskoda.

Taevaskojas kõrge päike
kiirtekulda puistab sääl;
õhk õrnpuhas, loodus värske.
Vaikselt imetlema jääd.

Metsas rõõmsaid linnukoore
üllatunult naudid sa.
Kaldal Ahja jõe voole
silmitsedes mõtlen ma:

Uhke oled, Eesti, sina
kauni Taevaskojaga.
Rahu, vaikset rõõmu mina
mujalt ei lähe otsima.

Lia Kivi.

Isatalust ilmajäänu.

Väljas on sügis. Puud kolletuvad ja villapõllud on ammu koristatud. Vali tuul kisub ristteel kaske-
delt koltunud lehti nagu rahakesi ja pillub nad maanteeporri. Metsikult kihutavad pilved taevalaotusel ja ainult väga harva on näha päikest. Eemal paistab mäe tagant talu. Hooned on kaunis vanad ja ripakile ning jätavad armetu, kaastunnet vääriva mulje. Talu õunaaias kõnnib umbes 40-aastane, kui mitte vanem mees ja vaatleb kurval, kuid armsal pilgul puid ja põõsaid. Ta vaade oleks

nagu valus ohe, mis kajab vastu põhjatus ning ääretus maailmas. Eemalt tuleb ligemale aeglase sammudega noorem mees, väga sarnane esimesele. Need siin aias on vennad. Aga millised? — Peaegu vaenulikult võõrad teineteise vastu. Riiakas ilma näol, jääb tulija seisma.

„Noh, Kaarel! Kui palju sa ka lapsepõlves kinnitasid, et talu saab sinule, kuid nüüd on ta ometi minu. Mõistad! See on kinnitatud testamendis.“

„See oleneb sellest, Rein, et ma

olin kodunt kaugel võõra rahva hulgas, kui siin tehti testament. Ja ma tean ka, et isa oli väga selle vastu, et lahkusin kodumaalt," vastab Kaarel ja lapselik nukrus ilmub ta näole.

„Soo! See pole vabandus! Kes ajas sind ära kodumaalt? Kes ajas? Ütle!“

„Kes mind ajas? Soov näha suurt maailma, soov nagu paljudel noortel...“

„Nüüd on sul paras aeg seda soovi täita. Vaata nüüd suurt maailma, sest siin pole sinu koht!“

„Arvad?“

„Arvan! Mis mul seal arvata, nii see on ju. Talu on minu ja sinul pole siin enam tegemist. Mine nüüd sinna, kust sa praegu tulid!“

„Rein, kas see lause, mis kunagi, lapse mõttetuses öeldud, on tekitanud viha? Kas see lõhe peab kestma igavesti, surmani?“

„Seda lõhet ei saa täis toppida ka kogu maailma headusega, sest on juba hilja. Kas mäletad, Kaarel, mida sa ütlesid paljude aastate eest? Sa ütlesid: „Ja kui sina oled pere-mehe siin majas, siis, usu mind, ei tõsta ma oma jalga sellele pinnale, sest see pind tundub minule siis nagu okkaid ja nõelu täis.“

„Vend, kas tahad sina ise minu elu okkaliseks teha? Kas sa tõesti ei suuda unustada kõige kaugema mineviku lööke?“

„Ei, Kaarel, need löögid on igavesed armid mu hinges!“

„Ma tean nüüd, et see polnud mitte üksi isale, vaid teile kõigile vastumeelt, et lahkusin kodumaalt. Kuid ma ei mõelnud iialgi, et nii kaua ära olen.“

„Arvasid kindlasti, et seal on parem. Aga milleks tulid ära, kui seal parem oli?“

„Hea! Kuski pole parem kui kodumaal, Eestis. See on mu sünnipaik ja see saab mu surmapaigaks.“

„No-jah, aga sul oleks võinud seal ju hakata paremini minema.“

„Sa ei kujutle, kui suur oli mu igatsus järele seista kodumaa pinnal ja rääkida eestlasega emakeelt.“

„Nagu nüüd näen, pole su haridusest üldse kasu. Sa oled ju käinud koolis. Kus on su tarkus ja haridus nüüd? Haridus on praht, ütlen ma.“

„Rein, sa naerad haridust ja naerad õppimist. See on suurim väärtus, mida võib teha.“

„Jah, eks haritud inimesel haritud vaated!“

„Sa tahad pilgata, kuid su sõnad on otseses mõttes õiged. Haritud inimesel on haritud vaated. Kahetsen, et sinul seda pole!“

„Mis kasu oleks mul haridusest, kui ma peaksin kerjama omastelt oömaja nagu sina!“ naerab Rein häbematult.

„Mina olen kerjanud oömaja? Mina pole kerjanud kunagi sinult oömaja ega tee seda ka praegu. Ja nüüd ma lähen!“

Käigul pöörab ta ringi ja sõnab, nagu täis sügavat kibedust:

„Mul pole kahju sinust, aga mul on kahju oma lapsepõlve kodust, oma isatalust, et ma sellest igavesti ilma pean jääma. Et ma kunagi siia armastatud pinnale ei või tagasi tulla. Sa poleks väärt enam kandma venna nime, kuid ütlen sulle siiski, vend, sa oled minu hinge ja tundeid sügavalt haavanud!“

Nüüd pöördub ta ümber ja läheb. Rein on mõttes. Hetke ta tahaks nagu hüüda Kaarlile tagant järele: „Peata!“ Aga häält ei tule ta suust.

Kaarel läheb otse üle väljade, vaatab mäelt tagasi ning pisarad nõrguvad üle ta põskede. Mees nutab, nutab kahjupisaraid, et peab igaveseks jätma jumalaga nii armsaks saanud koha, oma lapsepõlve kodu. Nüüd pöördub ta maanteele ja läheb... Teeharul istub ta kivile, kus on näha mäe tagant talu vanad hoo-

ned, ja mõtleb, pea toetatud kätele. Viimaks ta tõuseb ja läheb. Varsti on ta kadunud teekäänu taha ja kõik on vaikne, ainult tuul kisub kaskedelt ristteel koltunud lehti nagu rahakesi ja pillub nad maanteeporri. Mõned lehekeseid tõusevad veel tuulest aetuna ja libisevad suunas, kuhu kadus see kurb teekäija. Ta läheb vastu tundmatule tulevikule ja saatusale. Ta on isakodust ilmajäänu...

Ellen Vasemägi.

F. E. Sillanpää „Silja“.

Sillanpää „Silja“ pole tavaline argipäevateos põneva sündmustikuga, ruttavate, rühkivate inimestega. Nagu nimetat looduselähedast puhast rahulikkust õhkub kogu teosest, eriti peategelasist, Siljast ja ta isast.

Nende, vana suguvõsa viimase kahe võsu elu ja saatuse ümber arenebki kogu vähene ja iseenesest nii tavaline sündmustik. Esiti Salmeluse Kusta, Silja isa muutumine jõukast päriskooha-omanikust vaeseks saunikuks, tema laste ja naise Hilma ja ta enesegi surm; hiljem ainsa ellujäänud tütre Silja elu orvuna võõraste keskel ja varajane elulõpp.

Nende kahe — isa ja Silja — tundmusi, igatsusi, hingelisi elamusid vaatleb kirjanik, analüüsides neid peensusteni. Need, isa ja tütar, on lihtsad, tervete instinktidega, loomuliku intelligentsiga, tundva ja mõistva hingega inimesed. Nad jäävad puhtaks ja puutumatuiks igasuguseist alatuist kirgedest ja mõttest oma surmani. Iseäranis avaldub see Silja juures — tema tundeis Armsa vastu; need on puhtad ja üllad, vabad igast madalast ja inetust joonest.

Ei näi teoses eriti olevat ühtki lahendamist nõudvat probleemi. Näib nagu kirjutaks kirjanik ainult puh-

tast loomis- ja kirjeldamistungist aetuna, aga siiski ta teoses esineb suurim probleemidest — elu ise, elu, mis tahab elada kõigis oma avaldusis; elu, millest ei pääse keegi mööda.

Kõik Sillanpää loodud tüübid elavad igäuks omaette. Kuid kirjanik sündmustikku esitades ei toimi ühtlaselt, kirjeldades kord väikesi juhtumeid lehekülgede pikkuselt, tähele pannes üksikasju, see mõnikord mõjub veidi segavaltki, ja teisel jälle võttes kokku terve elu- ja ajajärgu ainult mõne lausega ja muutes kogu teose sellega nagu kuidagi hajuvaks pildireaks. Siiski ühendab ometi kõike igal pool avalduv elu.

Sillanpää teose kompositsiooniliselt puuduseks võiks pidada seda sündmustiku ebahütlast esitamist, aga võib-olla et just see annab kogu teosele mingi omapärase joone. Muidu on sõnastus sisukas, tihe, on häid loodusekirjeldusi ja võrdlusi. Tüübid on usutavad, igapäevased. Teost läbib mingi harras põhitoon.

Lugenud läbi selle raamatu, jääb järele mingi ebamäärane rahulikkus ja tunne, et kõik pidigi nii minema, ja et nii oli kõige parem ka Siljale enesele.

Anni Lätt.

„Iloli” esindajad.

- 1) Progümn. II kl.: Haide Russak, Laine Tomson;
- 2) Progümn. III kl.: Ellen Vasemägi, Gerhard Adul;
- 3) Progümn. IV kl.: Maimu Nõu, Paul Uuk;
- 4) Progümn. V kl.: Haldja Sild, Erich Kera;
- 5) Kommertsk. I kl.: Vaike Viirand, Arnold Seitam;
- 6) Güm. V kl.: Endla Lõhmus, Eduard Viller;
- 7) Kaubandusk. III kl.: Arnold Killomann, Valve Reinhold;
- 8) Kaubandusk. I-a kl.: Uno Saart, Linda Randoja;
- 9) Kaubandusk. I-b kl.: Valter Tuur, Helvi Annus;
- 10) Ärindusk. I kl.: Gustav Ilves, Ksenja Dreyersdorf;
- 11) Ärindusk. II kl.: Eduard Saag, Ellenora Viik;
- 12) Kaubandusk. II kl.: Valter Lepik, Endla Viirand.

Õpilaskonna esimehe valimine

toimus käesoleval õppeaastal 18. septembril kell 12⁰⁰ kooli ruumes. Kandidaate õpilaskonna esimehe kohale oli üles seatud kaks: õpilaskonna esinduse poolt güm. V kl. õpilane Karl Värk ja õpilasarühmituste poolt güm. V kl. õpilane Erna Perman. Viimane kandidaat loobus aga oma kandidatuurist enne valimisi. Õpilaskonna esimehe kohale kandideerima jäi Karl Värk; valimised tulemusi ei andnud, kuna kandidaat sai poolt 151 h., vastu 257 h., tühje oli 6 h. ja rikutud 1 h.

Uus õpilaskonna esimehe valimine toimus 27. septembril. Siin oli hr. direktor üles seadnud kandidaatidena neli güm. V kl. õpilast, nimelt 2 tütarlast ja 2 poeglast. Kandidideerisid: Ivar Ainla, Marie Keres, Evald Kivivare ja Virve Kurg. Suure häälteenamusega valiti õpilaskonna esimeheks Evald Kivivare, kes sai poolt 363 häält. Teised kandidaadid jäid vähemusse.

Ivar Ainla.

TKG abiturientide õhtu.

2. oktoobril kell 17 kogunesid TKG V klassi õpilased sügiseste puna-kollaste lehtedega dekoreeritud koolisaali, et vastu võtta kooli lõpumärgid.

Õhtu avas lühikese kõnega õpilaskonna esimees E. Kivivare, kinnitades ühtlasi hr. dir. V. Tubin'ale lennumärgi rinda. Selle järele pöördus hr. direktor pikema kõnega abiturientide poole ja kinnitas neile lõpumärgid rinda. Klassijuhataja pr. E. Tohver'ile ja hr. inspektor V. Ehrglis'ele kinnitas lennumärgi rinda klassivanem M. Keres. Järgnes lühike sõnavõtt klassijuhatajalt. Kommertsgümnaasiumi vilistlaskogu poolt tõi tervitusi vilistlaskogu esimees hr. A. Peets. Järgnesid klasside esindajate sõnavõttud. Kommertskooli poolt tervitas vastseid märgikandjaid õpil. O. Liigand, Progümnaasiumi poolt — õpil. R. Looga ja Kaubanduskooli poolt — õpil. A. Killomann.

Pärast M. Keres'e lõppsõna istuti teelaus, millele järgnes seltskondlik osa. Meeleolurikas märgiõhtu lõppes sõprusringiga „Aeg kaob kiirelt...”

Marie Keres.

Humanitaarring.

Hooldaja-õpetaja — pr. L. Vihalem.
 Ringi üldjuhataja — õpil. Virve Kurg, kirjandussektsiooni juhat. — õpil. Eleonore Allas, usulis-eeetilise sekts. juhat. — õpil. Linda Kuusik, loodusloo-matemaatika sekts. juhat. — Robert Looga, sekretär — õpil. Ivar Ainla.

Humanitaarring kuulub õpilaste isetegevuses suuremate ja elujõulisemate ringide hulka. Ringi tegevusväli on väga avar ja mitmekesine. Ringi ülesanne õpilaskonnas on arendada vastavate huvidega õpilastes nende kunstilisi ja teaduslikke huve. Humanitaarring korraldab referaatõhtuid, kus esinevad nii oma õpilased kui ka võõrad referendid. Töö intensiivsuse tõstmiseks jaguneb ring kolmeks sektsiooniks: kirjandus-, usulis-eeetiliseks ja loodusloo-matemaatika sektsiooniks.

Kooperatiiv.

Möödunud aastate eeskujul töötab ka tänava meie kooli juures kooperatiiv. Kooperatiiv asub kantslei kõrval olevas einelauaruumis ja on avatud igal vahetunnil ja hommikul enne tundide algust võimaldamaks õpilastele igal ajal koolitarvete ostmist.

Opetajaist võtab osa kooperatiivi juhtimisest hr. Kaljot. Ärijuhiks on Ivar Ainla (gümn. V) ja abiks Jaan Taavet (gümn. V), vastutavad müüjad on Niina Allas (gümn. V) ja Johanna Parts (gümn. V).

Kooperatiivist võib osta kladesid, vihkuid, sullepäid, sulgi ja muud, mis koolitööks tarvis läheb. Kõiki kaupu müüb kooperatiiv odavate hindadega, püüdes kõigiti vastu tulla õpilastele, kuid siiski võlgu müüa pole võimalik.

Juba pikemat aega on kooperatiiv rahuldanud õpilaste nõudeid ja on töötanud väga edukalt, võites suure poolehoidu õpilaskonnas. Kooperatiivi juhatus loodab, et selgi õppeaastal õpilased suhtuvad kooperatiivisse sama poolehoiduga või veelgi suurema poolehoiduga kui eelmisel aastal.

Jaan Taavet.

Malering.

Hooldaja-õpetaja — hr. E. Krahn.

Juhataja — Endel Jerkovits, abi — õpil. Felix Kommussaar, laekur — õpil. Marie Keres, sekretär — õpil. Raimond Tralla, vabaliige — õpil. Jaan Taavet.

Maleringi ülesanne õpilaskonnas on arendada ja kõrgel hoida meie koolide maletaset. Harjutustunnid on igal neljapäeval. Peale selle korraldab malering turniire, kus antakse auhindu paremaile maletajatele.

Muusikaring 1937./38. õ.-a.

Oktoobris peeti avakoosolek, mille päevakorras oli juhatause valimine.

Juhatause koosseis on järgmine:

Hooldaja-õpet. — hr. O. Eomõis.

Juhataja — õpil. Eha Tubin, abi — õpil. Otto Liigand, sekretär — õpil. Anfissa Antsov, laekur — õpil. Raimond Tralla, ametita liige — õpil. Laine Lindpere.

Muusikaringi lähemaks ülesandeks on ringi peo ettevalmistamine.

Spordiring.

Hooldaja-õpetaja — prl. A. Kivi.

Juhataja — õpil. Eugen Roolend, abi — õpil. Salme Heinaste, sekretär — õpil. Asta Ehrglis, laekur — õpil. Martin Annus, vabaliige — õpil. Eduard Nurk.

Spordiringi ülesanne on arendada õpilaste seas kehalist kasvatust, sporti. Spordiring korraldab selleks kergejõustiku-võistlusi, nii teiste koolidega kui ka klassidevahelisi. Meie ring, kuuludes „Tartu Koolide

Spordiringide Esindusühingusse“ (TKSE), on tihedas ühenduses teiste koolidega ja võib osa võtta kõigist TKSE poolt korraldatud üritustest. Eeloleval õppeaastal korraldab Spordiring klassidevahelised käsipalli-võistlused poeg- ja tütarlastele, sisekergejõustiku-võistlused poeglastele, esitab spordisulisi referaate jne. Peale selle võtab meie kooli meeskond osa TKSE poolt korraldatavast koolidevahelisest korv- ja võrkpalli-võistlusest.

Kunsti- ja Reklaamring.

13. okt. algas koolis tegevust Kunsti- ja Reklaamring. Juhatusse valiti Erich Kera (juhataja), Friedrich Suur (abijuhataja), Endla Lõhmus (sekretär), Arnold Killomann (laekur) ja Heino Kalmre. Hooldaja-õpetaja on dipl. kunstnik Ed. Ahas.

Viimaseil aastail on huvi kunsti vastu tunduvalt tõusnud ja sellepärast otsustas juhatus asuda aktiivsele tegevusele.

Tegevuskavva võeti mitmesuguseid kunsti puutuvaid ettekandeid, linoollõigete kursusi ja harjutustundeid, kooliruumide dekoreerimine, „Iloli“ illustreerimine, ekskursioon „Pallase“ näitusile ja ärireklaamaladega tutvumine.

Otsustati ka korraldada „Iloli“ kaanekavandi ja reklaamplakatite võistlusi.

Vist kõik mäletavad veel meie hiljutisurnud kunstnike, kujur Jaan Koort'i ja graafik Hando Mugasto suurt populaarsust nii kodu kui ka välismaal, ja et leida neile väarikaid järeletulijaid, peame avama kunstiringe ja kõik astuma neisse, et meiegi tõusev kunstitase sammuks edasi tõusuteed.

Erich Kera.

Kaitseliidust.

Aastaid tagasi räägiti sellest palju rohkem. Siis oli Kommertsis terve kompanii poisse, kes moodustasid parema osa Õppurmalevkonnnast. Aga millegi pärast jäi tegevus soiku ning Kommertsigümnaasiumi kompanii lakkas olemast. 1935. a. sügisel alatakse uuesti oma üksuse reorganiseerimist. Tänu vil. J. Voitka kaasabile anti Komm-gümn. 10-konna poisile luba iseseisvaks teotsemiseks. Kahe aasta jooksul on grupp siiski nii kaugele jõudnud, et kannab juba rühma nime. Rühm on osa võtnud kõigist Maleva ning eriti Õppurmalevkonnnast üritustest ning on alati sammunud esireas, kõrvuti teiste koolide üksustega, kus on ometi mitmekordselt rohkem poisse.

Rühma päälükku on praeguseni A. Zirnask, abiks E. Kivivare. Loodame ja usume, et rühm oma tegevusis vaid edu poole sammub.

A. Zirnask.

Õppetöö vaheajad ja üldised pühad 1937./38. õppeaastal.

29., 30. oktoobril õppetöö seisab, nn. kliistripühad; 22. detsembril õppetöö lõpp jõulupühiks; 7. jaanuaril 1938. a. õppetöö algus pärast jõulupühi; 23., 24. veebruaril õppetöö seisab E. V. aastapäeva puhul; 9. märtsil õppetöö seisab palvepäeva puhul; 25. märtsil paastumaarjapäev, õppetöö seisab; 9. aprillil õppetöö lõpp kevadpühiks; 25. aprillil õppetöö algus linna alg-, täiendus-, kesk- ja kutsekooles ja gümnaasiumes; 26. mail õppetöö seisab ristipäeva puhul; 3. juunil õppetöö lõpp suviseks vaheajaks kesk- ja kutsekooles ning gümnaasiumes.

Tähtpäevi 1937./38. õ.-a.

11. novembril langenuate päev; 18. novembril Läti Vabariigi aastapäev; 1. detsembril 1924. a. sündmuste mälestamine; 6. detsembril Soome Vabariigi aastapäev; 16. veebruaril 1938. a. Leedu Vabariigi aastapäev; 15. märtsil Ungari rahvuspüha; 3. mail Poola Vabariigi aastapäev; 18. mail heatahtepäev.

„Iloli” aastatellijad.

Nr.	Nr.	Kooli nimetus	klass	% %	õpilasi klassis	tellijaid
1.	}	Kommertsgümn.	V	100	41	41
		Kaubanduskooli	III	100	29	29
2.		Kommertskooli	I	95	37	35
3.		Progümnaasiumi	V	91	32	29
4.		Progümnaasiumi	IV	78	28	22
5.		Progümnaasiumi	III	73	30	22
6.		Ärinduskooli	II	71	28	20
7.		Ärinduskooli	I	65	40	26
8.	}	Kaubanduskooli	I-a	62	42	26
		Kaubanduskooli	I-b	62	42	26
9.		Progümnaasiumi	II	58	40	23
10.		Kaubanduskooli	II	52	42	22
„Iloli” aastatellij. kokku				75	429	321

T. III P. V klassi märgiõhtu.

23. okt. oli prog. V klassi märgiõhtu. Aktus algas klassivanem Linda Pehk'i kõnega, mille järele hr. direktor jagas abiturientidele välja lõpumärgid, tervitades ühtlasi klassi ja soovides jõudu ja edu klassi lõpetamiseks. Tervitusi tõid ka teiste klasside esindajad. Siis võttis sõna klassijuhataja hr. Ahas, kes andis klassile üle laualipu, mis päranduks edasi järeltulevale klassile.

Aktuse lõpul lauldi ühiselt „Eesti lipp“. Seega oli aktus läbi ja istuti lauda. Lauakõne pidas R. Looga, milles avaldas tänu ka lastevanemaile, kes olid abiks õhtu korraldamisel.

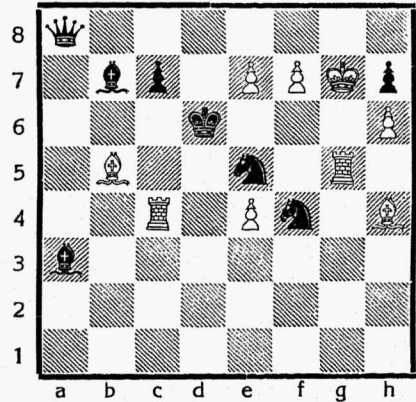
Märkimisväärne on veel asjaolu, et traditsioonilise tee asemel pühitseti õhtut kakaoga.

Õhtu lõppes kell pool 11 sõprusringi ja ühislauluga „Aeg kaob kiirelt, ligemale liigub...“

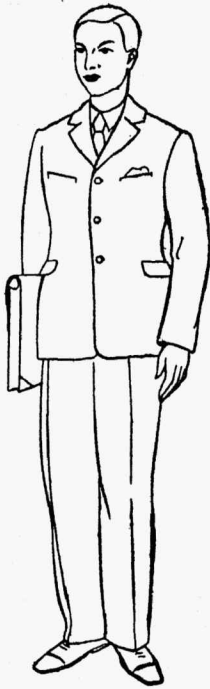
Linda Pehk.

Ülesanne nr. 1.

E. Mikkel.

Valge võidab kuue käiguga.

Poeglaste vormirõiva joonis.

Tütarlaste vormikleidi joonis.

Tütarlaste vormirõivastusest.

Progümnaasiumi, Kaubandus- ja Ärinduskeskkooli õpilaste töökleidile käib peale ühekordne ja Kommertsikooli õpilaste töökleidile kahekordne pestavast siidriidest 6—8 sm lai valge krae ilma rohelise aluskraeta. Kleidi rinnaesisel on dekoratsiooniks kleidiriidiga ületõmmatud puunööbid, kuna rinnaesine nõõbitakse kinni vajutusnööpidega. Kleidi vöö laius ei tohi ületada

5 sm, kätiste laius on 3 sm ja kleidi (seeliku) alumise ääre kaugus maast 30 sm. Peorõivastuse juurde kuuluvad ühe- ja kahekordsed valged kätised kooskõlas kraega ning samast riidest, millest on krae. Erilist peokraed pole. Vormirõivastuse juurde kuuluvad mustad kingad beežide sukkadega.

Kõigil tütarlastel peab olema vormirõivastus ja põll 1938./39. õ.-a. alguseks.

Kaasõpilased!

Jehke kaastööd „J. loli“ järgmisele numbrile.

Vastutav peatoimetaja: L. Vihalem. Keeleline korrektor ja kirjanduslik nõuandja: M. Teder. Kunstiline nõuandja: E. Ahas. Majandusjuht: E. Moss. Talituse juht: K. Väärsl. Tegevtoimetaja: E. Perman. Toimetus: L. Pehk (sekretär), V. Viirmäe, M. Keres, A. Peerandi. Talitus: R. Looga, E. Kera.

MAIASMOKKADELE

M
A
I
A
S
M
O
K
K
K

SOODSAIM
OSTUKOHT

VÖIDU 17
TELEF. 16-44

R. Jakobson

MÜTSI- JA KARUSNAHAKAUPlus
TARTUS, UUETURU TÄN. 8.

Mitmekordne valik maitsekaid
VÄLISMAA KAABUSID
ja igasuguseid teisi mütse.

Eriti soovitame:

Uusi keskkooli, põllu-
töökooli ja kodumajanduskooli
VORMIMÜTSE.

Rikkalikus valikus igasuguseid
KARUSNAHKU.
Tellimusi täidetakse
korralikult ja kiirelt

OMAS TÖÖKOJAS
möödukate hindadega.

ÕPILASED !

TELLIGE JA OSTKE
OMA VALMISRÕIVAD

A. VALDSON'I

VALMISRÕIVASTE JA
TELLIMISÄRIST

TARTUS,

ALEKSANDRI 1 TELEFON 12-66.

Raamatuid

uusi ja tarvituid _____

Tapeete

maitsekaid ja odavaid _____

Seemneid

aedvilja, lillede ja söögijuurikate
kasvatamiseks

OSTATE
ODAVAIMALT JA SOODSAMALT

F. Vanatalu

ÄRIST

TARTUS, VÖIDU 11, TEL. 3-97.

VALMISRÕIVASTE- JA
TELLIMISTE-ÄRI

Gustav Mark

TARTUS, ALEKSANDRI 9.

Suures valikus

NAISTE- JA MEESTERAHVA

VALMISRÕIVAD

Töö korralik!

Hinnad odavad!

Suurim ja vanem fotoäri

Firma A. Lomp

OMANIK L. NEUMANN.

Ülikooli 3, telef. 2-53.

Soodsaim pildistamiskoht õpilastele.

Valmistab kõiksuguseid fototöid.

MEISTERFOTOGRAAF

Jaan Ehapalu

TARTUS, ALEKSANDRI 10

TELEF. 9-77.

MOODSAIM
KUNSTVALGUSTUS-ATELJEE!
PÄEVAVALGUS-ATELJEES
GRUPID KUNI 60 INIMESINI.
KVALITEET-TÖÖ!

Meie valikurikkast laost leiata alati
soodsail maksutingimustel

FOTO-,

JAHI- ja

ELEKTRITARBEID

VIDRIK SÄRG & Ko

Tartu, Võidu 10, telef. 78.

FOTOAMATÖÖR ja
ELEKTRIINSTALLATSIOONI-
TÖÖDE VASTUVÕTMINE.

Müük

—::— en-gros ja en-detail. —::—

Kõige soodsamalt
ostate koolitarbeid
ja raamatuid

A. SAAR'e

KIRJUTUSMATERJALI-
JA RAAMATUKAUPLU-
SEST

Tartus, Raekoja

Müük suurel ja
väikesel arvul.

Hind 35 senti.